

Spory o spravedlnost v soudobé politické teorii

Seminář je věnován četbě a interpretaci knihy Michaela Sandela Spravedlnost: Co je správné dělat. Téma spravedlnosti je zasazeno do kontextu veřejných diskusí v současné americké společnosti, takže kniha přináší množství konkrétních příkladů a polemik převzatých z veřejného diskurzu, ale otázky spravedlnosti jsou dovedeny k teoretickým úvahám na pozadí dějin politické filozofie, kde sledujeme tři hlavní cesty morální argumentace, počínaje utilitarismem, přes kantovskou teorii práv, po komunitaristické učení o občanské ctnosti.

Podmínky atestace:

- 1) Příprava alespoň jednoho seminárního čtení na hodinu.
- 2) Nejvýše tři absence. Odůvodněná větší absence může být nahrazena po dohodě s vyučujícím mimořádnou písemnou prací.

Témata:

1. Tři teoretické přístupy k otázce spravedlnosti: maximalizace blahobytu, respektování svobody, prosazování ctnosti
Text: Sandel: Kapitola 1 Jednat správně
2. Utilitarismus: Benthamovy návrhy a dvě hlavní námitky (individuální práva, měřítko hodnot)
Text: Sandel: Kapitola 2
3. Libertarianismus: Sebevlastnictví
Text: Sandel: Kapitola 3
4. Meze kontraktualismu: trh a morálka
Text: Sandel: Kapitola 4
5. Základní pojmy Kantovy etiky a jejich aplikace na sex, lži a politiku
Text: Sandel: Kapitola 5
6. Rawlsovy principy spravedlnosti, morální arbitrárnost a námitky proti principu diference
Text: Sandel: Kapitola 6
7. Pozitivní diskriminace
Text: Sandel: Kapitola 7
8. Spravedlnost a morální zásluha
Text: Sandel: Kapitola 8
9. Dilemata loajality a kolektivní odpovědnost
Text: Sandel: Kapitola 9 (část)
10. Stát, hranice a vlastenectví
Text: Sandel: Kapitola 9 (část)
11. Problém neutrality práva: potraty, kmenové buňky a LG manželství
Text: Sandel: Kapitola 10
12. Politika obecného dobra: komunitární témata v politice
Text: Sandel: Kapitola 10
13. Závěr

Literatura

M. Sandel, Spravedlnost: Co je správné dělat, Karolinum, Praha 2015.